

RAADSVOORSTEL

Datum 7 maart 2023

Nummer 23

Voorstel van college van burgemeester en wethouders

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling Stedelijke ontwikkeling

Behandelend ambtenaar
Anne Kaiser

020 5404529
m.a.m.kaiser@amstelveen.nl

Onderwerp

Herijken internationaal beleid

Gevraagd besluit

1. in te stemmen met het internationaal beleid 2023-2026
2. de stedenband met Villa El Salvador te beëindigen

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Doel van het internationale beleid is werken aan meer balans tussen economische groei en welzijn en dat Amstelveen een stad blijft waar alle Amstelveners (internationals en Nederlanders) zich thuis blijven voelen.

Het internationaal beleid draagt bij aan de balans tussen economische groei en welzijn door te werken vanuit de pijlers internationalisering, international business en internationale samenwerking.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Vanuit bovengenoemde pijlers komen we tot een integrale aanpak om meer grip te krijgen op opgaven die de veranderende samenstelling van de bevolking met zich meebrengt.

Veranderde focus

Ten opzichte van het beleid tot nog toe wordt de focus verlegd:

- Er is meer aandacht voor de impact van internationalisering;
- International business zet proactief in op het verbinden van bedrijven aan de regio en op bedrijven die een bijdrage leveren aan de economie en de maatschappelijke uitdagingen van Amstelveen en de MRA;
- Internationale samenwerking is nog meer gericht op kennisuitwisseling met betrekking tot maatschappelijke opgaven. Daarnaast is er meer aandacht voor internationale uitwisseling van het maatschappelijk middenveld met herkomstlanden van Amstelveners.

1. Internationalisering

Internationalisering definiëren we als de impact van de internationale gemeenschap op de lokale dienstverlening en samenleving.

Dienstverlening die recht doet aan de samenstelling van de bevolking

Binnen de gemeentelijke organisatie raakt internationalisering uiteenlopende beleidsvelden. Internationalisering is - in de huidige omvang - een relatief nieuwe ontwikkeling. Er is extra aandacht nodig om medewerkers bewust te maken van de impact van internationalisering op Amstelveen, hun werk en de gemeentelijke dienstverlening. Er is een organisatie-brede werkgroep internationalisering die met elkaar afstemt, kennis uitwisselt en samenwerkt. Dit draagt er toe bij dat waar nodig beleid en dienstverlening worden aangepast. Voorbeelden hiervan zijn digitale dienstverlening, Engelstalige informatievoorziening internationals, stimuleren interculturele competenties medewerkers, onderwijs, inbedding Amstelveen Connect@ in diversiteitsagenda, stimuleren maatschappelijke participatie internationals.

Samenleven in een diverse stad

Vanuit het netwerk Amstelveen Connect@ stimuleert de gemeente het contact tussen internationale en Nederlandse Amstelveeners om wederzijds begrip te vergroten. De gemeente initieert en stimuleert brede integratie van internationale nieuwkomers. Statushouders volgen verplichte inburgering. Om de grote groep andere internationale nieuwkomers wegwijs te maken in Amstelveen en hen te informeren over hun rechten en plichten is gericht communicatie in het Engels nodig. Daarnaast stimuleert de gemeente internationals om te participeren in de Amstelveense samenleving (het leren van de Nederlandse taal en aansluiten bij activiteiten in de stad).

2. International business

Amstelveen werkt binnen het samenwerkingsverband amsterdam inbusiness aan het relatiebeheer met reeds in de MRA gevestigde internationale bedrijven en het selectief aantrekken van buitenlandse bedrijven naar de MRA. De focus ligt op bedrijven die aantoonbaar bijdragen aan het duurzaam versterken van de economie van de MRA. Dit wil zeggen dat zij passen bij de economische, sociale en ruimtelijke ambities van de MRA en dat zij bereid zijn om bij te dragen aan de lokale samenleving.

Daarnaast richt amsterdam inbusiness zich samen met Amsterdam Trade&Innovate op het bijstaan van lokaal, innovatief MKB bij toegang tot buitenlandse markten en innovaties. Op deze manier kunnen ook Amstelveense ondernemers met internationale groeiambities worden ondersteund.

Ook met de in 2021 nieuw opgerichte regionale ontwikkelingsmaatschappij ROM InWest en de provincie Noord-Holland wordt nauw samengewerkt. In andere regio's hebben ROM's vaak een taak op het gebied van international business. In onze regio wordt dit deels uitgevoerd door aib. Afgesproken is dat aib het acquisitie werk doet voor het Noord-Hollandse deel van de MRA. Dit is vastgelegd in een convenant tussen aib en de ROM InWest en middels afspraken met de provincie. Daarnaast wordt er samengewerkt om innovatieve MKB bedrijven uit onze regio - met een wens om zich internationaal verder te ontwikkelen - te faciliteren. De ROM InWest investeert in bedrijven die ook internationaal actief worden, daarbij wordt het werk van AT&I ingezet.

De gemeente gaat de samenwerking aan met internationale bedrijven om de maatschappelijke meerwaarde van het internationale bedrijfsleven meer tot zijn recht te laten komen. De samenwerking kan bijdragen aan een soepelere landing van internationals en aan een versterking van de sociale samenhang in Amstelveen. Voorbeelden hiervan zijn: praktische hulp en

informatievoorziening, het stimuleren van medewerkers tot actieve participatie in de wijk, deelname aan het verenigingsleven en andere lokale activiteiten.

3. Internationale samenwerking

- **Beëindigen stedenband Villa El Salvador:**
De veranderende focus betekent ook dat we keuzes moeten maken over wat we niet meer doen. Het voorstel is om de stedenband met Villa El Salvador te beëindigen. Enerzijds omdat er de afgelopen jaren geen nieuwe samenwerkingsprojecten tot stand zijn gekomen. Anderzijds omdat de samenwerking onvoldoende aansluit bij de nieuwe prioriteiten.
- **Stimuleren internationale uitwisseling maatschappelijk middenveld:**
De gemeente wil maatschappelijke organisaties of groepen in Amstelveen met ideeën voor uitwisseling met herkomstlanden stimuleren en ondersteunen. De aanpak wordt in het komende jaar in samenwerking met het maatschappelijk middenveld verder uitgewerkt.
- **Samenwerking Tempelhof-Schöneberg:**
De kennisuitwisseling heeft zich in de afgelopen jaren toegespitst op het thema diversiteit en internationalisering. Dit thema blijft relevant. Beide steden vinden het belangrijk om internationals te laten participeren in de lokale samenleving. In dit kader zal onder meer gewerkt worden aan een aanpak om internationals bij vrijwilligerswerk te betrekken. Verder is er wederzijdse interesse voor kennisuitwisseling op het gebied van mobiliteit, klimaatadaptatie en beheer van de openbare ruimte. Ook vanuit het maatschappelijk middenveld is er interesse in uitwisseling. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen het Keizer Karel College en het Ulrich-Von-Hutten-Gymnasium.
- **Divers:**
Binnen het internationaal beleid is ruimte om flexibel in te spelen op kansen voor uitwisseling of samenwerking binnen Europese projecten.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Internationaal beleid wordt gecoördineerd vanuit programma 3 economie & duurzaamheid en heeft betrekking op de brede dienstverlening van de gemeente Amstelveen.

Aanleiding

Door de jaren heen is Amstelveen, als onderdeel van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) een aantrekkelijke vestigingslocatie gebleken voor internationale bedrijven. Inmiddels hebben meer dan 4000 buitenlandse bedrijven zich in de MRA gevestigd, die gezamenlijk goed zijn voor ruim 250.000 banen. Het economische belang van het internationale bedrijfsleven is onmiskenbaar.

Met het internationale bedrijfsleven is het aantal internationale kenniswerkers dat naar de regio is gekomen aanzienlijk gegroeid. De Amstelveense bevolking is dan ook veel internationaler en diverser geworden. Culturele diversiteit is een verrijking voor Amstelveen, maar maakt het samenleven ingewikkelder. Drie aspecten spelen een rol: de verschillende culturen (142 nationaliteiten), de omvang van de internationale gemeenschap (23% van de bevolking) en de duur van het verblijf (de helft verblijft korter dan vijf jaar).

Mensen die hier relatief kort verblijven, zullen minder binding met de stad voelen dan inwoners die hier voor langere tijd blijven. De doorstroom zorgt er in sommige straten en buurten voor dat burens elkaar niet meer kennen. Dit heeft tot gevolg dat ook een aantal

Nederlandse Amstelveners zich minder thuis voelt. Daarom is er extra aandacht nodig voor sociale samenhang.

Het internationale beleid richtte zich tot nog toe op enerzijds international business en anderzijds de samenwerking met de partnersteden. Het is tijd voor een nieuwe focus.

Argumenten

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) schetste in 2020¹ dat Nederland is uitgegroeid tot een dynamische migratiesamenleving die een grote aantrekkingskracht heeft op migranten uit alle delen van de wereld. Sinds 2010 ontving ons land jaarlijks meer dan 150.000 migranten en sinds 2015 zijn dit meer dan 200.000. Dat leidt tot een toename van de verscheidenheid naar herkomst. Daarnaast heeft Nederland te maken met veel meer 'vlottendheid': veel migranten zijn passanten en vertrekken na verloop van tijd weer uit ons land.

In een verkenning van het NIDI (Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut) en het CBS naar de samenstelling van de bevolking in 2050² staat dat het aandeel inwoners met een migratieachtergrond nu 24% (4.2 miljoen) bedraagt en in 2050 naar schatting tussen 31 – 40% zal bedragen. Amstelveen loopt met een aandeel van 50% voor op deze landelijke trend. Dit is met name het gevolg van de grote groep internationals in Amstelveen.

Internationalisering

Internationalisering is een relatief nieuwe ontwikkeling en heeft impact op de samenleving en de dienstverlening van de gemeente. Het vraagt om gemeentelijk beleid en dienstverlening die aansluiten bij de behoeften van deze inwoners en de uitdagingen die de toenemende diversiteit met zich meebrengt. Het vraagt ook om bewustwording van de organisatie.

Daarbij leidt de steeds internationalere en diverse samenstelling van de bevolking tot grotere druk op onze lokale voorzieningen zoals het internationale en reguliere onderwijs, de woningmarkt en op de sociale samenhang in de wijken.

De veranderende samenstelling van onze bevolking vraagt om meer aandacht voor sociale samenhang. Juist in een samenleving waar mensen niet vanzelfsprekend dezelfde culturele achtergrond hebben of dezelfde taal spreken, is extra inzet nodig voor het werken aan verbinding. Daartoe zoekt de gemeente samenwerking met maatschappelijke organisaties, instellingen, gemeenschappen en verenigingen in de stad. Ook zien we een belangrijke rol voor het bedrijfsleven, met name die bedrijven waar veel Amstelveense internationals werken.

Er is een programmatische aanpak nodig gericht op het agenderen van de impact van internationalisering en het aanjagen, stimuleren en borgen van maatregelen die recht doen aan de samenstelling van onze bevolking.

International business

De internationale bedrijven dragen bij aan de economische welvaart van Amstelveen en de metropoolregio Amsterdam. Om deze welvaart te kunnen behouden is meer aandacht nodig voor de impact die de groeiende internationale gemeenschap heeft op de stad en de gemeentelijke dienstverlening.

Internationale samenwerking

¹ <https://www.wrr.nl/publicaties/rapporten/2020/12/14/samenleven-in-verscheidenheid>

² Eindrapport van de Verkenning Bevolking 2050, april 2021

De toenemende internationalisering van Amstelveen en de opgaven die dit met zich meebrengt vereisen een nieuw perspectief op internationale samenwerking. Internationale samenwerking en uitwisseling door het maatschappelijk middenveld met herkomstlanden kan wederzijds begrip tussen de verschillende culturen in Amstelveen vergroten. Samenwerking en kennisuitwisseling over lokale uitdagingen (zoals diversiteit) kunnen bijdragen aan het verbeteren van onze dienstverlening. Beide aspecten zijn van meerwaarde voor de Amstelveense bevolking.

Amstelveen kent een lange traditie van internationale samenwerking. Onze oudste stedenband (destijds Tempelhof, nu Tempelhof-Schöneberg) stamt uit 1957 vanuit het idee dat oorlog voorkomen kan worden door persoonlijke en culturele uitwisseling. Elkaar begrijpen voorkomt wantrouwen en misverstanden. Dit uitgangspunt is opnieuw actueel als we kijken naar de opgave die Amstelveen heeft om de sociale samenhang binnen haar eigen grenzen te versterken.

Nieuw beleid met andere prioriteiten, betekent ook dat we bepaalde zaken niet meer doen. De komende jaren komt de focus van internationale samenwerking meer te liggen bij samenwerking met het maatschappelijk middenveld en uitwisseling met herkomstlanden van Amstelveners. De samenwerking met Villa El Salvador sluit hier onvoldoende op aan.

Kanttekeningen

Financiën

De activiteiten die volgen uit het nieuwe beleid, worden bekostigd uit de bestaande, structurele middelen. Het budget dat eerder werd gebruikt voor samenwerkingsprojecten met Villa El Salvador gaan we aanwenden voor initiatieven voor internationale uitwisseling vanuit het maatschappelijk middenveld en projectmatige internationale samenwerking met gemeenten op specifieke thema's. Daarnaast worden de bestaande middelen ingezet om pilots van de gemeente op te starten die het bewustzijn rondom internationalisering vergroten en/of een impuls geven aan het verbeteren van de dienstverlening.

Communicatie

De betrokken stakeholders, zoals de deelnemers van het netwerk Amstelveen Connect@, internationale bedrijven en de partnersteden worden geïnformeerd. Hiertoe is de tekst van het beleid ook in het Engels beschikbaar.

Procedure

Conform besluitvorming zal het college de stedenband met Villa El Salvador formeel beëindigen. De raad wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van de activiteiten.

Bijlagen

Internationaal beleid 2023-2026, werken aan een internationale stad in balans
Bijlage 1 Internationaal beleid 2023-2026: Rapport Internationals 2010-2020, Decisio 2022

De secretaris,

Bert Winthorst

De voorzitter,

Tjapko Poppens

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.